

S M S A D E S S A

N:r 2 - Årg. 2

Q T C

Maj 1929

ORGAN FÖR FÖRENINGEN SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

En norrlandsstation.

Kanske någon av er sommaren 1927 hörde en station emRW. Det var nuvarande SM2RW, som då från Piteå gjorde de första trevande försöken på kortvåg. Anläggningen var den enklast tänkbara, gamla utstrangerade delar uppmonterade på ett par lådlock. Resultaten blevo också därefter. Med 220 volt de och tvenne RE 58 rör kommo visserligen en hel del QSO:n till stånd men anläggningens driftsäkerhet lämnade mycket övrigt att önska. På nyåret 1928 fick grejerna, nu något snyggare uppmonterade följa med till Stockholm och sedan dess ha de alltid varit med i kofferten.

Sändaren har hittills varit en vanlig Hartley. I brist på ackumulator matades de två RE-rörens glödtrådar här i Stockholm direkt från nätet med en förkopplad värmematta. Anordningen är föga ekonomisk ur driftsynpunkt men enkel och billig. Anodspänningen 220 volt togs ut på ena sidan mattan. Då glödtrådarna ur sparsamhets-synpunkt voro seriekopplade fingo rören härigenom olika galler-spänning och blevo tack vare detta olika belastade. Fastän spänningen på nätet kunde uppvisa rätt så avsevärda variationer blevo dock tonrapporterna tillfredsställande.

I brist på uteantenn användes för 40-metersbandet ett antensystem inomhus bestående av en 16 m. lång tråd strömmatad på mitten genom ett par trådvarv och upplagd i rummet så, att största möjliga avstånd erhöles mellan de båda antennhalvorna. Genom att variera på trådlängden kunde resonans erhållas på önskad våg. Tack vare att rummet låg i fjärde våningen blevo resultaten med anordningen rätt skapliga. Förutom QSO:n med närmare belägna länder erhöles dessutom rapporter från bl. a. Ungern och Frankrike.

RE-58 rören, ett av Telefunkens äldre mottagarrör, äro synnerligen lämpliga för sändning. De ge utan nämnvärd överbelastning 6 watt pr rör vid 220 volts anodspänning. Går man över den siffran erhålles lätt kipp vid brytning i anoden. Undertrycknad fick vid ett tillfälle ända upp till 9-10 watt ur ett sådant rör men då fick man också se hur anoden förgasades och bitvis försvann under ens ögon.

Sedan jag här i Stockholm fått tillgång till uteantenn ha de uppnådda resultaten genast blivit betydligt bättre. Som sändarrör användes ett Telefunken RE 134. Vid 220 volt på anoden och med en gallerläcka på ungefär 2500 ohm har det kunnat ge upp till 10 watts input. Glödströmmen 0,15 amp. har tagits från samma ackumulator, som användes till mottagaren utan att några omkopplingar vidtagits eller drosslar insatts i ledningarna. Antennen är enkel-trådig c:a 25 m. lång och matas i allmänhet kapacitivt. Vid större belastning av röret är det synnerligen svårt att vid bryt-

ning i anoden få god ton. Bästa resultat har erhållits med ett relä i antennen alldeles intill kopplingskondensatorn. Reläet får givetvis vara tämligen kapacitetsfritt för att ej bakton skall uppstå. Med denna anordning belastas sändarröret mindre än med t. ex. induktivt kopplad nyckel, detta senare sätt att lösa nycklingsfrågan borde f. ö. med nuvarande trängsel på amatörbanden totalt banlysas.

I Piteå matar jag sändaren numera med växelström från speciella transformatorer. Högspänningstransformatoren, en f. d. nättransformator, har omlindats till 2x550 volt sekundärt och kan i kontinuerlig drift ge c:a 70 watt. I sändaren har jag nästan uteslutande använt ett 45 watts Fotosrör. Detta är avsett för 1000 volt och har körts direkt på de 1100 volt transformatorn lämnar. Glödströmmen, 3 amp., har tagits från en särskild transformator. Nycklingen har skett direkt i anoden. Fastän sändaren helt matas med rå växelström har tonen dock blivit rätt mjuk tack vare den grova glödtråden och att högspänningstransformatoren endast belastats till hälften.

Lycade försök ha även gjorts med likriktning av anodströmmen. Sedan en kemisk likriktare givit ett skäpligen klen resultat försökte jag med rörlikriktare. Tven-

ne gamla högttemperaturrör (mottagarrör, Philips DV1) användes en i vardera transformatorgrenen. Rören erhöles glödström från särskild transformator. Anordningen gav c:a 10 watt likriktad 100 periodig ström, men rörens livstid blev till följd av den höga driftspänningen nog så liten. Vardera röret erhöles ju vid tomgång 1100 volt på anoden, efter en tids bruk utvecklades gas i rören och till slut blev det genomslag mellan ledarna inne i röret. Tonen blev emellertid så länge rören stoppade förstklassig utan något filter. Ungefär 2x300 volt torde vara en lämpligare spänning för dessa och liknande mottagarrör.

Mottagaren har hela tiden varit en vanlig 2-rörs Reinartz. Sedan en längre tid tillbaka har till denna uteslutande använts spolar lindade på rörsäcklar enligt beskrivning i QTC n:r 8. Spolarna fungera utmärkt på samtliga amatörband och äro synnerligen lätta att handskas med.

De bästa resultaten ha uppnåtts på 20 m. Med 8 watts input har Argentina och sydligaste Chile QSO:ats med rätt goda ljud-

styrkor. På 40 m. har förbindelse erhållits med de flesta europeiska länder.

Anläggningen har även använts i Kiruna men med tämligen magert resultat. Fastän mottagningsförhållandena voro skapliga visade det sig dock svårt att erhålla förbindelser. De QSO:n som kommo till stånd gävo i allmänhet små ljudstyrkor.

Både sändare och mottagare äro dessutom snart klara för den nu så populära 10-metersvågen. —RW.

Strays.

Från 40 till 20 meter.

För dem, som i likhet med undertrycknad finner en viss tjustring i att äse en antennamperemeters utslag, och för den skull använder strömmatning av antennen på 40 m., vill jag meddela en enkel metod för övergång till 20 m.-bandet. Som bekant ändrar strömbuken i en vanlig antenn läge vid övergång till annan våglängd, varför man vanligen måste krångla med andra länder på antenn och motvikt.

För 40 m. våglängd använder jag antem 28 m. lång och motvikt 8 m. lång, alltså den vanliga typen för sändning på andra överton. För 20 m. bortkopplas motvikten helt och hållet och antennen anslutes direkt till antenspolen på en punkt som får utprovas med hänsyn till kopplingsgraden. Antennen kommer då att visa resonans på c:a 20 m.

Att den beskrivna metoden är gott användbar visar de uppnådda resultaten, av vilka de bästa äro Irak R9 och Sumatra R7 med 20 w. input. —SYF.

Antennen blir här spänningmatad och kan uppdelas i tre halvågsantennar. En viss strömstyrka erhålles genom antennamperemetern om antennen ej är elektriskt sett 3/2 våglängder. Metoden är god och om större stabilitet hos signalerna önskas, kan man använda en särskild, löst kopplad antennkrets, som beskrivits i P. R. för mars. Red.

Morselektioner.

SSA anordnar en morseövningskurs på Telegrafverkets Undervisningsanstalt, Malmkillnadsgatan 19 B, Stockholm, med början tisdagen den 14 maj och omfattande 10 lektioner om sammanlagt 20 timmar. Lektionerna pågå tis- och fredagar kl. 18-20. Avgift 5:— kr. pr deltagare. Deltagare bör kunna morsesalfabetet i förväg. Lektionerna avse att bibringa sådan färdighet att prov för amatörsändarelicens kan avläggas (50-takt). Instruktörer: -VL, -TN, -TO och -ST.

Sedan föreg. nr. av QTC har "Populär Radio" utkommit med 5 nr., var gång innehållande kortvågsavd. från SSA. Genom överenskommelse mellan P. R's red. och SSA få dess medlemmar P. R. kostnadsfritt t. v. Reklamation på ev. uteblivet nr. göres till sekr.

Föreningen Sveriges Sändareamatörers medlemsförteckning 1928—29.

Sändande medlemmar.

- SM7ZV Nilsson, G. Alb., fil. dr., Skolg. 5, Lund.
 SM5ZR Ell, Bernhard, övering., Spångaväg. 25, Solhem, Spånga.
 SM6ZQ Sterner, Gustaf, Hultsfred.
 SM5ZO Mogensen, Ove, ing., Svärdsjög. 9, Falun.
 SM4ZF Svensson, Karl Algot, Berg, Vigg.
 ✓ SM5ZE Schröder, John, Torpgatan 146, Ämål.
 SM5YZ Neiglick, Sven, kand., Skandiavägen 7, Djursholm.
 SM1YY Lindén, G., Tingvallsgatan 4, Malmberget.
 SM5YU Weliu, B., tandläkare, Horndal.
 SM7YR Sjöström, E. A. Söderslättsg. 10, Trälleborg.
 SM5YL Pegel, Ivar, med. kand., Grevg. 6, Stockholm.
 ✓ SM7YG Magnusson, T. V., Skogstorpssg. 14, Hälsingborg.
 SM5YF Engström, G., Schisshyttan, Gräsberg.
 SM5YD Östlund, J. E., maskinmästare, Ulleberg, Karlstad.
 SM7XV Seger, E., ing., Karlskrona.
 SM5XR Oscarson, Ture, Borlänge.
 SM7XN Axelsson, T., Kungsg. 4, Höganäs.
 SM7XH Nilson, Ossian, Jörgen Ankersg. 18, Malmö.
 SM5XG Holm, Gustaf, Värmlands Reg., Karlstad.
 SM5WZ Magasin Elfo, Schéeleg. 10, Stockholm.
 SM5WV Grave, R. P. A. G., teknolog, Frejg. 62, Stockholm.
 SM7WR Kronström, Bertil, Storg. 51, Växjö.
 ✓ SM6WL Eliason, Hans, teknol. Berzelieg. 18, Göteborg.
 SM5WG Öberg, S., teknol., Engelbrektsplan 2, Västerås.
 SM5WB Myckelberg, E., Tryffelgränd 4, Enskede.
 SM5VX Kjörling, A., ing. E. I. A. Drottningg. 24, Stockholm.
 SM5VU Fredén, B., radiotelegr. Drömst. 31, Söslätten, Äppelvikén.
 SM7VT Iwan, F., Oskarström.
 SM6VS Lindberg, Harry, teknolog, Storg. 22, Göteborg.
 SM5VO Boije, Yngve, teknolog, Danderidsg. 26, Stockholm.
 SM7VE Andersson, N. A., Silvåkrög. 8, Malmö.
 SM7VD Wallstedt, A., Kullag., Höganäs.
 SM5VI Barksten, Emil, dir., Skrivarevägen 6, Skarpnäck.
 SM5VH Djurberg, Anders, ing., Observatorieg. 19, 3 tr., Stockholm.
 SM2VG Bäck, Fritz, musiker, Kommandörsög. 6, Boden.
 ✓ SM5UV Bjarné, Eric, Stenhusg. Säffle.
 SM6UT Strömberg, Harald, telegrafassistent, Olivedalsg. 13 II, Göteborg.
 SM7US Christiansson, R., Kv. Idun 9, Växjö.
 SM5UR Bergh, Folke, Östgötag. 87 B/1, Stockholm.
 SM7UO Abrahamsson, Göte, musiker, Kv. Hörnet, 1, Växjö.
 SM6UJ Ahmér, G., Gården 86—87, Askersund.
 SM5UI Aulin, Evert, ing., Fryxellsg. 4 V tr. (Gustavsson) Stockholm.
 SM6UF Hult, Robin, Motala.
 SM5UE Tollerud, G. F. H., radiotelegrafist, Rörstrandsg. 34, Sthlm.
 SM5UD Millde, William, Holländareg. 29, Stockholm.
 ✓ SM6UA Karlson, J. F., apotekare, Redbergsplatsen, Göteborg.
 SM5TX Nyström, L., teknol., Engelbrektsg. 39, Stockholm.
 SM7TT Johansson, L., Södra Promenaden 1 A, Malmö.
 ✓ SM5TQ Hofsten, Erland von, Fågelsången, Uppsala.
 ✓ SM7TO Holmgren, Mats, teknolog, Ronneby.
 ✓ SM5TN Kruse Göran, teknolog, Heimdalsvägen 4, Djursholm.
 ✓ SM5TM Karlsson, M., Östhammar.
 SM6TF Palmgren, Arvid, civiling., Engelbrektsg. 35, Göteborg.
 SM5TE Colding, G. L., Kvarngärdesg. 21, Eskilstuna.
 SM5TD Fänge, Brynolf, Karlstad.
 SM5TC Tamm, Nils, godsägare, Kvistaberg, Bro.
 SM5TB Lindström, Hugo, Emilsberg 49, Mälarenhöjden.
 SM5SV Lagercrantz, Johan, kand., Kv. Ran 11, Djursholm.
 SM5ST Dunér, Osborn, assistent, Pipersg. 3, Stockholm.
 SM6SS Carlsson, Sven, Gården 93 A., Askersund.
 ✓ SM7SG Möller, Helge, Sparbanken, Simrishamn.
 SM7RV Malmberg, Sture, Storg. 41, Falckenberg.
 SM2RW Wallstén, Erik, teknolog, Storg. 82, Piteå.
 SM5RY Leijonhufvud, Åke, frih., Met. inst., Uppsala.
 SM7RT Sjöstrand, Th., järnvägstj.-m. Villa Solliden 31, V. Växjö.
 SM5RP Djursholms samskola, Djursholm.
 SM5RO Cronvall, Erik, civiling., Östermalmsg. 75, Stockholm.
 SM5RK Anckers, Nils, ing., Rörstrandsg. 33 IV, Stockholm.
 SM6RI Johansson, Ivar, Åsarp.
 SM5RH Arvidson, Bertil, teknolog, Kungstensg. 50 n. b., Stockholm.
 SM5RF Rudqvist, Sten, teknolog, Solvägen 8, Västerås.

Lyssnarmedlemmar.

- SM001 Rolf, B., fil. dr. Ålsten — Stockholm.
 SM 002 Porsander, Tore, teknolog, Tekn. Höskolan Stockholm Ö.
 SM 003 Holmberg, H., Emmaboda.
 SM 004 Davidsson, Gösta E. radiotelegrafist, Tyskbagareg. 6, Stockholm.
 SM 005 Holmberg, Gösta, järnvägstj.-m. Ronneby.
 SM 008 Goldkuhl, Olov, Slottsgränd 2, Norrköping.

Korresponderande medlemmar.

- Svensson, H. S. G., civiling., Apartado 611, Bogata, Columbia.

Kortvägsång vid SSA julfest den 7. dec. 1929

Mel.: Yes sir, that's by baby.

1. Medlemmar i S.S.A.
vilka samlats här i da'
hälsas nu igen välkomna hit,
Tävlingen vi haft i går
föreföll oss ganska svår,
men den visar att vi ha elit.

Refr. Träffas ska vi göra
"kärran" ska vi köra
på vår snabba, korta väg.
Hålla oss på bandet
tonen bäst vi kan det
står väl alltid i vår håg.
Ifrån vår kåk,
på eget språk,
igenom etern finna vi varann.
Vänner få vi många,
flera ska vi fånga,
om vi göra vad vi kan.

2. Sammanträdet nu i kväll
visar att vi ha en snäll,
saklig farbror till att leda oss.
Föredraget var ju gott
efter vad vi ha förstått;
kärran låter snart ej som en kross.

Refr.

3. Styrelsen förövrigt bör
äran ta för vad den gör
S.S.A. den fört i rätta spår
Alla våra kända ham
UA, RW, WG, Tamm
ha av vana hunnit hit i år.

Refr.

4. Alla, som ej nämnts förut,
tage äran nu till slut
för de många fina, glada test.
Nu som alltid lova vi
stå varandra hjälpsamt bi
då vi råka på varann härnäst.

Refr.